

**Vzdělávání úředníků státní správy a
samosprávy v oblasti nového soukromého
práva a doprovodné legislativy,
reg. č. CZ.1.04/4.1.00/B6.00021**

**Projekt je financován z Evropského sociálního
fondu prostřednictvím Operačního programu
Lidské zdroje a zaměstnanost a ze státního
rozpočtu ČR.**

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Právní jednání a obecná část závazkového práva

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Obsah

- Právní jednání obecně
- Úvod do závazkového práva
- Novinky ve (obecném) smluvním právu
 - Předsmluvní odpovědnost
 - Obchodní podmínky
 - Ochrana slabší smluvní strany
 - Ochrana spotřebitele

Právní jednání

§ 545 a násl. OZ

Právní jednání

- **Právní úkon X právní jednání**
 - Právní úkony - § 34 a násl. starého OZ
 - Právní jednání – § 545 a násl. OZ
- **NOZ: !! Právní jednání je spíše platné než neplatné !!**
 - Neplatnost právního jednání má být nově zcela krajní výjimkou

Právní jednání

Právní úkon

- Formální (mechanické) posuzování platnosti PÚ
- Právní následky plynoucí:
 - Ze zákona
 - Z ujednání
 - (Z dobrých mravů)
- Negativní následky
 - Neplatnost (absolutní, relativní)

Právní jednání

- PJ spíše platné než platné
- Právní následky plynoucí:
 - Ze zákona
 - Ze smluvních ujednání
 - Z dobrých mravů
 - Ze zvyklostí
 - Ze zavedené praxe stran
- Negativní následky
 - Neplatnost (absolutní, negativní)
 - Zdánlivost

Právní jednání

Náležitosti

– Osoby

- právní osobnost
- Svéprávnost (FO)

– Vůle

- Svoboda
- Vážnost
- Absence podstatného omylu

– Projevu

- Srozumitelnost
- Určitost
- Forma PJ

– Předmětu

- Možnost
- Dovolenost

Vady právní jednání

- **Neplatnost relativní**

- Pro neplatnost je třeba aktivity zasažené strany (dovolání se neplatnosti)
- PJ je platné dokud se strana neplatnosti nedovolá (poté neplatné od počátku)

- **Neplatnost absolutní**

- Neplatnost zjišťuje soud z úřední povinnosti
- PJ neplatné od počátku bez dalšího

- **Zdánlivost (nově)**

- PJ neexistuje (je pouhý sen) od počátku

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

Závazkové právo

Obecná část

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Úvod do závazkového práva

Základní pojmy závazkového práva

- Závazek
 - Vztah mezi věřitelem a dlužníkem
 - Obsah
 - subjektivní práva a povinnosti (pohledávka a dluh)
- Věřitel
- Dlužník

Vznik závazků

- Z právních jednání
 - Především ze smluv = smluvní právo
- Z protiprávních činů = závazkové právo deliktní
 - Porušení smluvní povinnosti
 - Porušení zákonné povinnosti
- Z jiných právních skutečností
 - Úřední rozhodnutí
 - Protiprávní stav
 - Jiné důvody

Smluvní právo

§ 1724 a násl.

Smluvní závazkové právo

- Smlouva
 - Právní jednání, které vzniká konsenzem dvou či více smluvních stran
 - Smlouva (1724 a násl.) = Právní jednání (545 a násl.) = Důvod pro vznik závazku (1721 a násl.)
 - Zásady
 - Pacta sunt servanda
 - Autonomie vůle

Účinky smlouvy

- **Závaznost smlouvy**

- Pacta sunt servanda

- Zrušení či změna pouze

- Na základě zákonných důvodů

- Na základě smluvních ujednání

- + !! Podstatná změna okolností (§ 1764 a násl.)

Předsmluvní odpovědnost

§ 1728 a násl. OZ

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Předsmluvní odpovědnost

- Smlouva vzniká (je závazná) až dosažením konsenzu
- Zásada: Nikdo není odpovědný za to, že neuzavře smlouvu
- Výjimky:
 1. Jednání bez úmyslu smlouvu uzavřít
 2. Překvapivé ukončení jednání - § 1729/1

Předsmluvní odpovědnost

- Jednání bez úmyslu smlouvu uzavřít (§1728 odst.1)
 - zahájení (či pokračování) jednání o smlouvě
 - aniž má strana úmysl takovou smlouvu uzavřít (jednání ve zlé víře)

Předsmluvní odpovědnost

- Překvapivé ukončení jednání - § 1729/1
 - jednání o uzavření smlouvy téměř ukončeno
 - důvodné očekávání druhé strany v uzavření smlouvy
 - strana překvapivě ukončí jednání bez spravedlivého důvodu

Informační povinnost

- Povinnost každé strany sdělit protistraně všechny skutkové a právní okolnosti (§ 1728/2)
 - Do jaké míry?
 - Tak aby byl zřejmý úmysl smlouvu uzavřít
 - Tak aby se každá strana mohla přesvědčit o možnosti uzavřít platnou smlouvu

Porušení tajemství

- Zásada NOZ: každá ze stran má právo vést záznamy o údajích a sděleních poskytnutých při uzavření smlouvy i když smlouva nebude uzavřena
- Pokud jde však o důvěrný údaj
 - Strana dbá, aby nebyly zneužity, nebo aby nedošlo k jejich prozrazení **bez zákonného důvodu**

Obchodní podmínky

§ 1751 a násl.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Obchodní podmínky

- OP se stanou součástí smlouvy pokud:
 - Je na ně ve smlouvě odkázáno („odkazovací doložka“)
 - Jsou připojeny ke smlouvě (nebo jsou stranám známy)
- Ochrana před „překvapivými ustanoveními“
 - Ustanovení obchodních podmínek, které druhá strana nemohla rozumně očekávat, je neúčinné (posouzení dle obsahu nebo vyjádření)

Ochrana slabší strany

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Slabší strana

- = strana, která nemá možnost z důvodu faktické překážky (stáří, nedostatek informací, tíseň, mladistvý věk, nemoc) projevit plnou autonomii vůle (hájit plně své zájmy
 - **Smlouvy sjednávané adhesním způsobem**
 - **Lichva**
 - **Neúměrné zkrácení**
 - Úprava úroků
 - Limitace škody
 - Délka promlčecí doby
 - Atd.

Slabší strana v. spotřebitel

- slabší strana (§ 433/2) X spotřebitel (§ 419)
 - slabší strana je širší pojem
 - **slabší strana** – může být i PO, i podnikatel, obec atd.
 - **spotřebitel** – jenom člověk, mimo podnikání
 - pojem slabší strana není obecnou kategorií, musí být splněny konkrétní faktické podmínky

Adhesní smlouvy

- = „Smlouvy nikoli individuálně sjednávané“
- Ochrana skrze regulaci doložek (smluvních ujednání)
 - Forma (Nečitelnost, odkaz)
 - Obsah (Nesrozumitelnost, nevýhodnost)

Adhesní smlouvy

- Odkazovací doložka
 - Platná pokud SS byla s doložkou a jejím významem seznámena, nebo prokáže-li se, že SS význam znala
- Doložka s nečitelným obsahem
 - Platná pouze pokud nepůsobí SS újmu
 - Platná pokud je prokázáno že obsah byl dostatečně vysvětlen
- Nesrozumitelná doložka
 - Platná pouze pokud nepůsobí SS újmu
 - Platná pokud je prokázáno že obsah byl dostatečně vysvětlen
- Zvláště nevýhodná doložka aniž je pro to rozumný důvod
 - vždy neplatná

Lichva

- Smlouva

- při jejímž uzavírání je zneužita tíseň, nezkušenost či rozumová slabost druhé strany, a zároveň
- zneužívající strana dá sobě či jinému slíbit plnění, které je v hrubém nepoměru

- Následek

- Neplatnost
- Možnost dovolat se soudní úpravy poměrů

Neúměrné zkrácení

- Podmínky
 - Vzájemné plnění
 - Jedno plnění je v hrubém nepoměru k druhému
- **zkrácená strana neví** o nepoměru
- **zkracující strana ví** o nepoměru
- Smlouva není neplatná
 - možnost **požadovat zrušení smlouvy do 1 roku (navrácení do původního stavu)**
 - zkracující strana může zrušení smlouvy předejít doplněním plnění

Ochrana spotřebitele

§ 1810 a násl.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST

PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST
www.esfcr.cz

Ochrana spotřebitele

- Podmínky ochrany
 - Smlouva jejíž strany tvoří
 - Spotřebitel (§ 419)
 - X
 - Podnikatel (§ 420)

Ochrana spotřebitele

- Obecná úprava
 - Informační povinnost (§1811)
 - Totožnost, práva z vad, náklady na dodání ...
 - Výkladové pravidlo - § 1812
 - V pochybnostech výklad pro spotřebitele nejpříznivější
 - Kogentnost §1812 odst. 2 (zdánlivost)
 - nelze se odchýlit od ustanovení OZ na ochranu spotřebitele
 - Nepřiměřená ujednání § 1813 (zdánlivost, lze se jich však dovolat)
 - Zákaz ujednání, které v rozporu s požadavkem přiměřenosti zakládají významnou nerovnováhu práv a povinností v neprospěch spotřebitele

Ochrana spotřebitele

- Zvláštní úprava (1820 a násl.)
 - Smlouvy uzavírané distančním způsobem
 - Smlouvy uzavírané mimo obchodní prostory
- Právo odstoupit od smlouvy (§ 1829)
 - Bez udání důvodu a bez možnosti podnikatele spojit s odstoupením zatěžující povinnost
- Zvýšená informační povinnost (§1820 a násl.)